

СИЛАБУС КУРСУ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ

Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність В5 «Музичне мистецтво».
Освітня програма «Музичне мистецтво
естради»

Рік навчання: I, II Семестр: 1, 2, 3, 4

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: **українська.**

Керівник курсу:

Ярослав Ярмак – доцент, кандидат культурології

Контактна інформація: yarmak_yaroslav@ukr.net

Прореквізити освітнього компоненту: Теорія музики

Постреквізити освітнього компоненту: Спеціальний клас (за видами), Методика викладання фахових дисциплін (за видами), Клас ансамблю, Методика і практика роботи з ансамблем, Педагогічна практика.

Призначення освітнього компоненту

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради», вивчення освітнього компоненту «Музичний інструмент» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення освітнього компоненту. Відповідно до освітньої програми, вивчення освітнього компоненту «Спеціальний клас за видами» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, звукорежисури, музичного оформлення та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні компетентності (СК)	
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
СК 5	Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Мета освітнього компоненту сформувати уміння і навички правильної постановки рук та звуковидобування, допомогти розвитку художньо-образного мислення, виявленню їх творчого потенціалу; сприяти реалізації набутих знань, умінь і навичок в подальшій професійній діяльності.

Здобути стійкі навички оволодіння інструментом (акордеон) а також освоїти роботу з теоретичним, практичним та нотним матеріалом.

- набуття здобувачами вищої освіти основних навичок гри на музичному інструменті;
- ознайомлення з методикою навчання гри на інструменті;
- розширення загального музичного розвитку здобувачів вищої освіти та привиття естетичного смаку;
- прищеплення навичок самостійної роботи над музичним матеріалом;
- надання уявлення про засоби звуковидобування, прийомів гри.
- вміння працювати в естрадному колективі.

Зміст і структура курсу

Протягом вивчення освітнього компоненту «Музичний інструмент» здобувачі освіти

закріплюють та поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички, отримані на базі освітньої програми молодшого спеціаліста та/або фахового молодшого бакалавра, та на основі повної загальної освіти.

Практична спрямованість

Концепція навчального курсу забезпечує практичну реалізацію принципів розвивального навчання, що полягають у розвитку практичних навичок майбутніх фахівців. Перспективи розвивального навчання в класі пов'язані з необмеженими пізнавальними ресурсами музичного інструмента, його універсальними виражально-технічними можливостями, які дозволяють відтворювати музику різних видів, жанрів та стилів. Програма курсу унаочнює основні дидактичні принципи розвивального навчання. Освітній компонент «Музичний інструмент» вивчає: теоретичну складову – реалізується у ході індивідуальних занять; практичну складову – здійснюється у процесі вивчення музичних творів та їх художнього виконання; самостійна робота здобувачів вищої освіти – реалізується в конкретних завданнях для самостійного опанування у поза аудиторних домашніх заняттях.

Орієнтацію курсу Музичний інструмент спрямований на інтенсивний розвиток навиків самостійної роботи здобувачів освіти та забезпечують відповідні методики розвитку навиків читання нотного тексту з аркушу, ескізного програвання, самостійного розбору та виконавської інтерпретації музичних творів. Засвоєння освітнього компоненту «Музичний інструмент» в програмі закладу вищої освіти КЗВО КОР «Академія мистецтв ім. П. Чубинського» забезпечує актуалізацію та інтеграцію різних професійних знань, комплексний розвиток практичних вмінь та навичок, необхідних для удосконалення розвитку майбутніх фахівців та майбутній музично-педагогічній діяльності.

Зміст і структура освітнього компоненту

№ тижня	Назва теми	Години	Завдання для самостійної роботи
МОДУЛЬ 1.			
I курс, 1 семестр			
1, 2	Тема 1. Мета та завдання курсу. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Історичні відомості про музичний інструмент. Еволюція та розвиток виконавської майстерності гри на музичному інструменті. Посадка, постановка рук.	4	Підготовка програми для ознайомлення з навичками. Опрацювати наукову та методичну літературу. Записати тези питань теми. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
3, 4, 5	Тема 2. Технічний музичний матеріал: вправи, гами, етюди. Вивчити відповідну аплікатуру, виконувати штрихами (legato) у гамах для досягнення відповідного темпу.	5	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
6, 7, 8	Тема 3. Практична творча робота над музичними творами: вивчити 2 різнохарактерних музичних твори з репертуару I класів ДМШ	6	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
9, 10	Тема 4. Будова музичного інструменту. Основні частини будови інструменту.	4	Опрацювати наукову та методичну літературу. Записати тези питань теми. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.

11, 12, 13	Тема 5. Технічний музичний матеріал: вправи, гами, етюди. Вивчити відповідну аплікатуру, виконувати штрихами (nonlegato) у гамах для досягнення відповідного темпу.	5	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
14, 15, 16	Тема 6. Практична творча робота над музичними творами: вивчити 2 різнохарактерних музичних твори	6	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до концертного виконання програми
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 2 I курс, 2 семестр			
1, 2	Тема 7. Набування навичок читання з аркушу та транспонування.	4	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
3, 4, 5	Тема 8. Технічний музичний матеріал: вправи, гами, етюди. Вивчити відповідну аплікатуру, виконувати штрихами (staccato) у гамах для досягнення відповідного темпу.	5	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
6, 7, 8	Тема 9. Практична творча робота над музичними творами: вивчити 2 різнохарактерних музичних твори, один з яких транспонувати. Читання з аркушу 4-5 музичних творів.	6	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
9, 10	Тема 10. Набування навичок підбору на слух	4	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
11, 12, 13	Тема 11. Технічний музичний матеріал: вправи, гами, етюди. Вивчити відповідну аплікатуру, виконувати штрихами (legato, nonlegato, staccato) у гамах для досягнення відповідного темпу.	5	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
14, 15, 16	Тема 12. Практична творча робота над музичними творами: вивчити 2 музичних твори. Підібрати на слух 4-5 твори пісенного репертуару.	6	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до концертного виконання програми
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 3 II курс, 3 семестр			
1, 2	Тема 13. Теоретичний аналіз програмних творів. Розібрати фактуру та аплікатуру творів з репертуару. Ознайомитись з жанрово-композиційною структурою твору великої форми, п'єси. Написати анотацію.	4	Опрацювати наукову та методичну літературу. Записати тези питань теми. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
3, 4, 5	Тема 14. Технічний музичний матеріал: вправи, гами, етюди. Удосконалення технічної майстерності	5	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.

6, 7, 8	Тема 15. Практична творча робота над музичними творами: вивчити 2 музичних твори, один з яких крупної форми.	6	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
9, 10	Тема 16. Значення технічної майстерності у виконавській практиці музиканта. Розібрати особливості нотного тексту програмних етюдів	4	Опрацювати наукову та методичну літературу. Записати тези питань теми. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
11, 12, 13	Тема 17. Технічний музичний матеріал: вправи, гами, етюди. Удосконалення технічної майстерності	5	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
14, 15, 16	Тема 18. Практична творча робота над музичними творами: вивчити 2 різнохарактерні музичні твори, підбір по слуху 2-3 творів пісенного репертуару. Читання з аркушу 2-3 творів	6	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до концертного виконання програми
	Модульний контроль знань. Екзамен		
МОДУЛЬ 4 II курс, 4 семестр			
1, 2	Тема 19. Теоретичний аналіз програмних творів. Робота над поліфонічним твором. нотний текст, темою і голосоведіння у поліфонічному творі.	4	Опрацювати наукову та методичну літературу. Записати тези питань теми. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
3, 4, 5	Тема 20. Технічний музичний матеріал: вправи, гами, етюди. Удосконалення технічної майстерності при роботі над гамами, вправами, етюдами.	5	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
6, 7, 8	Тема 21. Практична творча робота над музичними творами: вивчити 2 музичних твори, один з творів – поліфонічної фактури. Підбір по слуху 2-3 творів пісенного репертуару. Читання з аркушу 2-3 творів	6	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
9, 10	Тема 22. Теоретичний, гармонічний аналіз програмних творів. Жанрово-композиційна структура твору великої форми. Етапи розучування творів великої форми.	4	Опрацювати наукову та методичну літературу. Записати тези питань теми. Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
11, 12, 13	Тема 23. Технічний музичний матеріал: вправи, гами, етюди. Удосконалення технічної майстерності.	5	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи.
14, 15, 16	Тема 24. Практична творча робота над музичними творами: вивчити 2 різнохарактерні музичні твори один з яких крупної форми, підбір по слуху 2-3 творів пісенного репертуару. Читання з аркушу 2-3 творів	6	Опрацювання практичного матеріалу за вимогами аудиторної роботи. Підготовка до концертного виконання програми

	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
	Всього	120	

Самостійна робота

1. Практична творча робота над музичними творами.
2. Технічний музичний матеріал: вправи, гами, етюди. Удосконалення технічної майстерності.
3. Самостійне опрацювання теоретичних тем за програмою.
4. Теоретичний аналіз програмних творів.
5. Гармонічний аналіз програмних творів
6. Педагогічний аналіз програмних творів.
7. Підготовка до написання та оформлення курсової роботи

Методичні рекомендації

Майбутньому артисту естради необхідно розширювати свої професійні творчі уявлення, прослуховуючи записи виступів видатних майстрів всесвітнього рівня, аналізуючи стиль виконання, емоційно-психологічну насиченість гри, технічний рівень тощо. Така самостійна робота допоможе формуванню художнього смаку та пошуку власної виконавської манери.

Зміст уроку:

1. Перевірка вивченого.
2. Нові завдання (розбір твору).
3. Домашнє завдання.

Як правило, на одному уроці неможливо однаково глибоко і досконально займатися всіма творами програми; на це не вистачить часу і уваги учня. Тому або прослуховується увесь репертуар і даються загальні вказівки, або обирається для детальної роботи декілька творів. Вибір творів для роботи на уроці не може бути випадковим. Не можна допускати, щоб ті чи інші розділи репертуару залишалися тривалий час без уваги. Різноманітність мети занять вимагає від педагога вміння вести навчання в усіх напрямках, свідомо, коли цього потребують конкретні умови, висуваючи на перший план той чи інший аспект. Крім роботи над творами, яка займає основне місце, на уроці обов'язкове виконання гам, арпеджіо, інших вправ. Також у ході уроку здійснюється робота з розвитку навичок читання з аркуша.

Одна з важливих проблем – взаємозв'язок уроку і домашнього завдання. Те, наскільки змістовним і цікавим був урок для здобувача вищої освіти, позначиться і на його наступній самостійній роботі. У цьому одне з призначень уроку – викликати відповідну реакцію учня, систематизувати пізнане і працювати далі самому. Розвиваючи, поглиблюючи інтерес до музики, треба навчати учня займатися самостійно, привити любов до самого процесу праці на інструменті. Працюючи в класі додаткового музичного інструменту, необхідно поступово ознайомлювати здобувача вищої освіти з музичними поняттями і термінологією. Виховання такої грамотності полегшує розуміння та усвідомлення твору, що вивчається, його структури, допомагає свідомому слуханню, вмінню орієнтуватись у творі, привчає мислити по-музичному. Поступово усвідомлення творів програми стає невід'ємною частиною прочитання тексту.

Існує чотири музично-дидактичних принципи, завдяки яким досягається максимальний розвиток у навчанні і які в комплексі здатні створити досить стійкий фундамент навчання:

- Збільшення об'єму використаного у навчально-педагогічній діяльності матеріалу, розширення репертуарних рамок за рахунок звернення до максимально великої кількості музичних творів, художньо-стильових явищ мистецтва.
- Прискорення темпів вивчення визначеної частини навчального матеріалу, відмова від непомірно довгих термінів роботи над музичними творами, установка на оволодіння необхідними виконавськими навичками і вміннями за короткий час.
- Використання в ході уроку якнайбільшої кількості музично-теоретичних та музично-історичних матеріалів, збагачення свідомості учня системою уявлень і знань, пов'язаних із

конкретним матеріалом.

- Необхідність такої роботи з матеріалом, у ході якої максимально виявляється самостійність та творча ініціатива здобувача вищої освіти.

Вивчення твору являє собою цілісний процес, який має три етапи:

- ознайомлення з твором і його розбір;
- подолання загальних і часткових труднощів, пов'язаних із виконанням деталей;
- зібрання всіх розділів твору у єдине ціле, робота над ним.

Читання з аркуша являє собою форму діяльності, що відкриває сприятливі можливості для всебічного і широкого ознайомлення з музичною літературою, забезпечує постійну появу нових музичних явищ, зміну вражень, інтенсивний приплив різнохарактерної музичної інформації. У процесі читання нот з аркуша повною мірою виявляють себе основні дидактичні принципи розвиваючого навчання:

1. збільшення музичного матеріалу, що засвоюється під час навчання;
2. прискорення темпів його засвоєння.

Працюючи над формуванням навичок читання з аркуша, слід враховувати наступне:

Під час читання з аркуша немає необхідності виконувати всі нотні знаки.

- Принцип: мінімум нот – максимум музики. Текстовим скороченням і полегшенням підлягають фонові гармонійні звукоутворення (фігураційні орнаменти, акордові комплекси), мелодійні малюнки, як і баси вимагають себе обережного ставлення.
- Увага граючого під час читання з аркуша повинна бути спрямована на розпізнавання у нотному тексті й відтворення більш-менш закінчених, структурно завершених музичних думок. Тільки гра за фразами спроможна надати процесу читання усвідомленості, внутрішньої логіки та емоційного забарвлення.
- Перед тим як читати музику безпосередньо за інструментом, слід ознайомитися з нею, прочитавши її подумки, програти подумки. Огляд і таке ознайомлення з новим музичним матеріалом дає змогу сконцентруватися на змісті музики, її формі та побудові, інтонаційних, гармонійних і ритмічних властивостях. Після попереднього прочитання твору подумки, він читається за інструментом значно легше і точніше, суттєво зменшується кількість помилок та ігрових огріхів, виконання стає більш вільним, художнім.

У формуванні навичок транспонування суттєво допомагають:

- знання основ гармонії та вміння їх застосувати у практичній діяльності (виконання різних гармонічних послідовностей);
- опанування апікатурними формулами гам, арпеджіо, акордів у всіх тональностях.

Для засвоєння навичок транспонування можна запропонувати ряд методичних прийомів:

- грати в різних тональностях послідовності з 4-5 акордів, що несуть основні функції тональності;
- вирізнути з п'єси різноманітні кадансові побудови і зіграти їх у різних тональностях.

У роботі над розвитком вміння підбирати на слух пропонується застосовувати наступну послідовність:

- заспівати про себе чи вголос певну мелодію, визначити її тональність, розмір;
- заграти мелодію на інструменті, осмислити логіку ритмічного і гармонічного розвитку;
- підібрати бас і гармонічний (акордовий) супровід мелодії;
- заспівати мелодію, виконуючи на інструменті супровід.

Читання з аркуша, гра на слух, транспонування пов'язані з процесом музичного сприйняття, яке значною мірою залежить від рівня розвитку внутрішнього слуху музиканта. Основою ж внутрішнього слуху є здатність вільного оперування музично-слуховою уявою, яка, в свою чергу,

пов'язана з активізацією процесу мислення.

Рекомендована література

1. Бай Бінь. Формування звуко-тембральних уявлень майбутніх учителів музики в процесі фортепіанного навчання [Текст] : автореф. дис канд. пед. наук : 13.00.02 / Бай Бінь ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К., 2014. - 21 с.
2. Гусев, Ігор Іванович. Джазові та естрадні п'єси українських композиторів для фортепіано [Ноти] / І. І. Гусев, Расім Рамазанов. - Вінниця : Нова книга, 2008. - 68 с.
3. Давидов, Сергій Петрович. Фактурна організація джазового твору (на матеріалі фортепіанного мистецтва) [Текст] : автореф. дис канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Давидов Сергій Петрович ; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. - Харків, 2015. - 20 с.
4. Дружинець М. Музичне естрадне мистецтво: жанрово стильова специфіка та еволюція. <https://ws-conference.com/webofscholar> 8(26), Vol.2, August 2018
5. Н. Ю. Зимогляд. Фортепіанне виконавство України в 30-ті рр. ХХ ст Культура України. Випуск 45. 2014
6. Зеленін В. В. Психолого-педагогічні умови професійної самоактуалізації музикантів-виконавців : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / В. В. Зеленін; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. - К., 2012. - 20 с.
7. Капелюшок-Войченко, О. М. Вплив джазової музики на оновлення змісту навчання сучасної молоді України. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/SOC_Gum/mz/ 2010
8. В.Г. Кіреєва, Н.І. Логвиненко. Сучасні тенденції українського фортепіанного репертуару. «Наука. Релігія. Суспільство» № 1'2012.
9. Кузнецова В. Методика навчання гри на інструменті (фортепіано) Програма, конспект для вищих закладів культури і мистецтв першого і другого рівнів акредитації, Вінниця, «нова книга», 2010.
10. Лозенко К. О. Синестезія як спосіб осягнення смислу музичного твору: теорія і практика ХХ - початку ХХІ століть : автореф. дис канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / К. О. Лозенко; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. - Харків, 2016.
11. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. «Музика в діалозі з сучасністю: освітні, мистецтвознавчі, культурологічні студії/ К.:КНУКіМ, 2021. – 384С.
12. Назаренко Н. В. Музична естетика : навч. посіб. для студ. спец. "Музичне мистецтво" / Н. В. Назаренко; Держ. закл. "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка". - Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Т. Шевченка", 2012. - 207 с.
13. Опарик Л.М. Теорія і методика читання музики з листа в класі фортепіано. Методичні рекомендації. – Київ, 2010.
14. Піхтар О.А. Фортепіанно-виконавське мистецтво: до проблеми оновлення методики виховання. Інноваційна педагогіка. Вип.6, К.:2018р. 73-76с.
15. Популярні, улюблені, незабутні [Ноти] : естрада, романс, джаз / пер. для фортепіано Л. В. Жул'євої ; [ред. Є. Д. Колесник]. - Вінниця : Нова Книга, 2013.
16. Пітерсон О. Джазові зошити 1-3. Київ: Музична Україна, 2014. 48с.
17. Полянський В. Американські блюзи. Київ: Мелосвіт, 2004. 64 с.
18. Полянський, В'ячеслав. Королі джазу [Текст] : сім етюдів-імпровізацій про зачинателів джазового піанізму / В. Полянський. - Л. : Кальварія, 2004. - 128 с
19. Полянський, Тимур В'ячеславович. Традиційний джаз [Текст] / Тимур Полянський. - Київ : Музична Україна, 2015. - 333, [1] с. : фот., ноти. - Бібліогр.: с. 262-265.
20. Сливко С. А. Формування музично-слухової активності здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей у процесі інструментально-виконавської підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / С. А. Сливко; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К., 2013. - 20 с.
21. Сокол О. Виконавські ремарки: образ світу і музичний стиль / О. Сокол. - Одеса : Астропринт, 2013. - 276 с.
22. Толочко Л. М., Зиско В. В. Історія фавориту інструментального виконання двох останніх століть. XIV Міжнародна наукова інтернет-конференція ADVANCED TECHNOLOGIES OF SCIENCE AND EDUCATION
23. А. С. Шевченко. Естрадно-джазова освіта в Україні: проблеми розвитку. Актуальні питання мистецької освіти та виховання, 2018. – Вип. 1 (11).
24. Lopes, Paul. The rise of a jazz art world [Text] / P. Lopes. - Cambridge : Cambridge UP, 2002. -

VII, 294 p. - Бібліогр.: p.279-286.

25. Dorůžka, Lubomír. Tvá jazzu [Text] / L. Dorůžka, J. Škvorecký. - Praha : Státní hudební vydav., 1964. – 321p
26. Berendt, Joachim. The new jazz book [Text] : a history and guide / J. Berendt. - London : Jazz book club : Peter Owen, 1965. - 314 p.
27. The Beatles. 100 Hits for All Keyboards. Wise Publications. 1988. 207p.
28. George Gershwin. Selected Songs, at the Piano, Chappell & CO. LTD., London, w.1.155 p.
29. Easy 4-Chord Keyboard Songbook: Popular Hits, Wise Publications. UK. 2015. 24 p.
30. Evans P., Scott D. 100 of Best Songs Ever! For Keyboard. Musik Sales Ltd. 2000.230 p.
31. Schmitz M. Jazz Parnass fur Klavier. Band 1, 2. VEB Deutscher Verlag Musik Leipzig.1979. 151 p.
32. Woods T. Easy Soloing for Blues Keyboard. Alfred Publishing Co inc. USA. 2007. 47 p.
33. ISSN 2353-8406 Knowledge, Education, Law, Management 2021 № 3 (39), vol. 1
34. Viktoriia Kushch. Współczesne interpretacje utworów kameralno-wokalnych iwana karabycia DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.3.1.19>

Додаткова література

1. Л. Гусейнова Педагогічні умови формування готовності здобувачів вищої освіти до інструментально-виконавської діяльності (Л.Гусейнова, Тернопіль,2010)
2. Кириченко Н.,Науменко Т.Мистецтво розвиває творчість. – ПМП «Мальва – ОСО», - Тернопіль,2003.
3. Падалка Г.М. Учитель, музика, діти – К.2 вид.2010.
4. СтеповаТ.,Лісовська Т. Індивідуальний диференційний підхід до музичного виховання дітей старшого віку .- К.,2012
5. Шевчук А. Сучасні підходи до організації музичної діяльності (Дошкільне виховання, 2000).

Політика освітнього компоненту

Здобувач вищої освіти оволодіває навичками гри на інструменті у мірі, необхідній для подальшої індивідуальної професійної діяльності. Вивчення освітнього компоненту забезпечує формування і розвитку виконавських навичок, розвитку слуху, пам'яті, ритму, технічних можливостей звуковидобування. Головне завдання викладача забезпечити здобувачів вищої освіти методичною базою, що дала б їм можливість емоційно-усвідомлено сприймати музику, навчитися орієнтуватися в її окремих виражальних засобах і водночас об'єднувати їх у єдину комплексну систему, що відповідає художньо-естетичним законам часу і нормам конкретних жанрів і стилів. До завдань належить не лише розвиток музично-аналітичної уяви й уміння ціннісної орієнтації в музично-художньому потоці, а й формування практичних фахових навичок.

Методи роботи курсу обробляються відповідно до учбової теми і залежать від конкретних музичних творів кожного студента. Форми роботи – індивідуальні практичні заняття, які уміщують опанування теоретичним матеріалом щодо сольного виконавства, а також безпосереднє виконання музичної програми.

Після опанування освітнього компоненту «Музичний інструмент» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- термінологію музичного мистецтва;
- специфіку взаємозв'язків та взаємозалежностей між музичнотеоретичними та практичними заняттями;
- стильові та жанрові особливості фортепіанної музики;
- художньо-виконавські особливості інструменту;
- прийоми та методи інструментально-технічного розвитку;
- етапи роботи над музичними творами;
- засоби виконавської інтерпретації художнього образу;
- специфіку індивідуальної та спільної роботи в ансамблі;
- основні принципи читання нот з аркуша;
- фортепіанний репертуар;

- методичні аспекти підготовки до концертного виступу.

вміти:

- демонструвати належний рівень володіння інструментально-технічними, інтерпретаторськими вміннями та навичками;
- здійснювати самоаналіз власного виконання;
- вміти визначати та працювати над технічними недоліками гри;
- демонструвати вміння та навички культури звуковидобування, педалізації;
- створювати та реалізовувати художню виконавську інтерпретацію музичних творів;
- використовувати практичні та теоретичні знання в процесі читання нот з аркуша;
- володіти вміннями та навичками акомпанементу, гри в ансамблі;
- здійснювати репетиційну роботу над програмовими музичними творами;
- демонструвати високий рівень музично-виконавської культури та навички естрадно-сценічної витримки;
- застосовувати отримані базові фахові знання для творчого дослідницького підходу у майбутній музично-педагогічній діяльності.

Навички soft skills:

- Навички самоорганізації.
- Презентаційні навички.
- Здатність оволодівати сучасною інформацією.
- Демонструвати критичне мислення.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Політика контролю навчальних досягнень

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу під час проведення аудиторних занять

Підсумковий (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів освіти протягом семестру. Підсумковий (семестровий) контроль – є складовою поточного контролю і здійснюється у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Політика оцінювання

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час аудиторних занять.

Форма підсумкового семестрового контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі диференційованого заліку або екзамену.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу освітнього компоненту в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

За результатами семестру здобувач освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою, яка

розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу, диференційований залік та/або екзамен. Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав **від 60 до 100 балів**. Загальний рейтинг з модуля (освітнього компоненту) **не перевищує 100 балів**. Результати модульного контролю знань фіксується в індивідуальному плані здобувача освіти. Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) визначаються кафедрою, й доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3		МОДУЛЬ 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Робота на індивідуальних заняттях	9	45	9	45	7	35	9	45
Колоквіум	2	10	2	10	2	10	2	10
Концертний виступ	1	5	1	5	1	5	1	5
Самостійна робота	4	20	4	20	3	15	4	20
Диференційований залік	1	20	1	20			1	20
Екзамен					1	30		
	17	100	17	100	15	100	17	100

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання диференційного заліку відбувається згідно положення про оцінювання успішності здобувачів освіти, що регламентує таку процедуру: здобувачу освіти, що одержав під час модульного, семестрового контролю незадовільну оцінку дозволяється ліквідувати академзаборгованість до початку наступного семестру. Повторне складання допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється ректором Академії.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є

важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Політика щодо відвідування. Обрані освітні компоненти з атласу вибіркового дисциплін вносяться до робочих навчальних планів і визначають навчальне навантаження на навчальний рік та/або термін вивчення освітнього компоненту, що визначений навчальним планом. Після формування індивідуального навчального плану здобувача інформація про вибіркові освітні компоненти вноситься до його індивідуального плану. З цього моменту вибіркові ОК набувають статусу обов'язкових для вивчення. Не допускається зміна обраних ОК після початку навчання здобувача освіти. Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність освітнього компоненту. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти та систематичне виконання завдань під час онлайн-зустрічей у Google-Meet. Запізнення на фахові заняття є не припустимими.